

Q.P. Code :09120

[Time: 3 Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. Answer all questions
 2. Total marks for the questions are indicated in the right end

Q.1 Answer all questions in one or two sentences:-

20

- a What is law according to H.L.A Hart?
- b What are negative rights? Give an example
- c Functions of law
- d Mischief rule
- e What are jural opposites?
- f How can legal rights be acquired?
- g What are fungible things?
- h What is the meaning of *corpus possessionis*?
- i What are the three rights on the object owned?
- j Sanctions

Q.2 Write short notes on any four:-

- a Conception of law in the Vedas.
- b Characteristics of a legal right
- c Incorporeal property
- d Merits and demerits of codifications
- e Kinds of obligations
- f Advantages of incorporation

Q.3 Answer any two:-

12

- A Gandhi and Nelson Mandela were leaders known to have adopted peaceful means to start movements to liberate their countries in the face of oppressive colonial regimes.
 - i) Explain how natural law theory supports the ideas conceived by these leaders?
 - ii) Differentiate between the naturalist views and positivist views regarding these movements.
- B William is a trader. He leaves behind some goods in the house of Raja by mistake. Raja treats the goods as his own and uses it. He is expected to pay William for the goods he used. However there was a fire in Raja's house and William saves Raja's property from fire.
 - i) Is William entitled for compensation? Give reasons
 - ii) Explain what quasi contractual obligations are?
- C A carpenter was engaged to do some repairing work in a house. While repairing he found some articles of gold ornaments. He took them to a jeweler to find how much was the ornaments worth. The jeweler refused to return the ornaments. The carpenter sued the jeweler and recovered the same from him.
 - i) Explain the carpenter's right to possession.
 - ii) Discuss the essentials of possession.

48

Q.4 Answer in details any four:-

- a Critically examine the growth of natural law and its impact on the legal systems
- b Define property and explain the different kinds of property a person can own lawfully?
- c Explain the functions of law?

Q.P. Code :09120

- d Explain the importance of legislation as a source of law. Describe different kinds of legislations.
- e Explain the different kinds of customs. Highlight the characteristics of a valid custom.
- f Explain the concept and essential of ownership. Describe briefly the different kinds of ownership.

munotes.in

[वेळ:३ तास]

[Marks:१००]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B:

१. १.सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

२. एकूण गुण उजवीकडे दर्शविलेले आहेत.

प्र.१ सर्व प्रश्नांची उत्तरे एका किंवा दोन वाक्यात लिहा.

अ एच एल ए हार्ट अन्वये कायदा म्हणजे काय?

ब नकारार्थी हक्क काय आहे? उदाहरण द्या.

क कायद्याची कार्ये

ड अपकारक नियम

इ कायदेशीर विरोधाभास काय आहेत?

फ कायदेशीर हक्क कसे संपादित करतात?

ग परिवर्तनीय वस्तू काय आहेत?

ह शारीरिक ताबा याचा अर्थ काय?

स वस्तूच्या मालकीवरील तीन हक्क काय आहेत?

द मंजूरी

प्र.२ कोणत्याही चारांवर टिप लिहा.

अ वेदामधील कायद्याची संकल्पना

ब कायदेशीर हक्काचे गुणधर्म

क अभौतिक मालमत्ता

ड संहिताकरणाचे गुण आणि दोष

इ बंधनाचे प्रकार

फ इन्कॉर्पोरेशनचे फायदे

प्र.३ कोणतेही दोन सोडवा.

अ गांधीजी आणि नेल्सन मंडेला हे दोन्ही नेते जुलमी वसाहतवादी सत्तेविरुद्ध शांततापूर्ण मार्गाने चळवळ करण्याबद्दल प्रसिद्ध होते.

i) नैसर्गिक न्यायतत्त्वसिद्धांत कशा प्रकारे या नेत्यांनी दिलेल्या विचाराशी सहमत आहे ते स्पष्ट करा.

ii) नैसर्गिक न्यायतत्त्व सिद्धांत विचार सरणी आणि सत्तावादी सिद्धांत विचारसरणी यामधील फरक वरील चळवळीच्या अनुषंगाने स्पष्ट करा.

ब विल्यम हा व्यापारी आहे. त्याने राजाच्या घरामध्ये चुकीने काही वस्तू ठेवल्या राजाने त्या वस्तू स्वतःच्या समजून वापरल्या. त्याने वापरलेल्या वस्तूच्या बदल्यात पैसे द्यावेत अशी अपेक्षा आहे. राजाच्या घरात आग लागली आणि विल्यमने आगीपासून राजाच्या मालमत्तेचे संरक्षण केले.

- i) विल्यमला नुकसानभरपाई मिळू शकते का? कारणे द्या.
- ii) अर्धकरारात्मक बंधन कोणते आहे ते स्पष्ट करा.

क एका सुताराला घरामध्ये दुरुस्तीचे काम देण्यात आले दुरुस्ती करीत असताना त्याला सोन्याचे काही दागिने सापडले. त्याने ते सोनाराकडे नेऊन त्या दागिन्याची किंमत जाणून घेतली. सोनाराने दागिने परत करण्यास नकार दिला सुताराने सोनारावर खटला दाखल केला आणि वसुली केली.

- i) सुताराचा ताबाविषयक हक्क स्पष्ट करा.
- ii) ताबाविषयक आवश्यक घटकाची चर्चा करा.

Q.4 कोणत्याही चारची सविस्तर उत्तरे लिहा.

४८

- अ नैसर्गिक कायद्याच्या वाढीचे समीक्षात्मक परीक्षण करा आणि त्याचे कायदा व्यवस्थेवर परिणाम स्पष्ट करा.
- ब संपत्ती या संकल्पनेची व्याख्या स्पष्टकरून विविध प्रकारची संपत्ती कशाप्रकारे कायदेशीरपणे व्यक्ती धारण करू शकते ते स्पष्ट करा.
- क कायद्याची विविध कार्ये स्पष्ट करा.
- ड कायदेमंडळाचे महत्त्व कायद्याचे एक स्रोत म्हणून स्पष्ट करा. विविध प्रकारचे कायदे मंडळ सविस्तर सांगा.
- इ विविध प्रकारच्या चाली रिती स्पष्ट करा. वैध चालीरितीचे विविध गुणधर्म प्रकाशित करा.
- फ मालकी या संकल्पनेची संज्ञा आणि आवश्यक घटक स्पष्ट करा. मालकीचे विविध प्रकार थोडक्यात स्पष्ट करा.